



Welkom in de Magdalenakerk!

Naar jaarlijkse gewoonte stelt YOT in de zomer een artistiek project voor in de Magdalenakerk. Deze zomer maken we van de kerk een

SPEELRUIMTE tussen vraag en antwoord

Vragen en antwoorden, de twee worden meestal in één adem genoemd. Zonder vragen geen antwoorden. Maar zijn alle vragen te beantwoorden? Kan een vraag meerdere antwoorden opleveren? En zijn er antwoorden zonder vragen?

Laat ons eens beginnen met de vraag: **wat is een vraag?**

Een vraag herken je aan het leesteken, aan het vraagwoord, aan de gebruikte intonatie of aan de veranderde woordvolgorde in een zin. Vragen kunnen open of gesloten zijn of in de vorm van keuzevragen worden gesteld. Er zijn retorische vragen ('Is de Paus katholiek?'), vragen die iets op gang brengen (waarom wel/niet?) en informatieve vragen (wie is dat of wanneer kom je?)

Maar een vraag is meer dan een leesteken of formule. Een vraag geeft aan dat we botsen op onze limieten, op de grenzen van ons weten of kunnen. En in dat niet-weten je richten naar een ander, is dat niet de essentie van een vraag?

Vragen stellen activeert de beweging, het heen- en weer tussen mensen.

**Deze zomer is de Magdalenakerk
de speelruimte bij uitstek
waar de beweging van het vragen
en dus ook het symbool van de schommel
centraal staat.**

GEEN ANTWOORDEN MAAR EEN BONDGENOOT

In de bijbel worden op verschillende plaatsen duidelijke vragen gesteld. Denk maar aan volgende passages:

Mozes bij het braambos: "Hoe is uw naam?"

Pilatus aan Jezus: "Bent u de koning van de Joden?"

God in de scheppingsmythe: "Adam waar ben je?" Of aan Kain: "Waar is je broer?"

Jezus aan zijn leerlingen: "Wie zeggen de mensen dat ik ben?"

Het is echter opmerkelijk hoe weinig vragen ook daadwerkelijk beantwoord worden. De lezer wordt uitgedaagd om zelf een antwoord te formuleren: de vragen zijn een soort invuloefening voor jezelf. Het antwoord wordt uitgesteld om de lezer te activeren.

In de joodse traditie probeerden rabbijnen de ultieme waarheid te achterhalen. Als die zou bestaan dan gingen ze ervan uit dat die zich middenin de TORA zou bevinden. Ze begonnen letterlijk alle woorden te tellen om het precieze middelste woord te vinden. En wat bleek? Er is geen middelste woord. Want je telt evenveel woorden in het linkerdeel als in het rechterdeel. In het midden vind je dus enkel open ruimte. Maar het laatste woord van het eerste deel blijkt hetzelfde woord te zijn als het eerste woord van het tweede deel en dat is 'zoeken'.

De bijbel en ook het evangelie zegt daarmee, er is geen juist antwoord of een ultieme waarheid. Maar lees en leef en zoek. Wie vragen stelt is op zoek en het is in die zoektocht dat mensen mekaar ontmoeten.

De bijbel gaat dus anders om met vragen dan bv. de Griekse filosoof Socrates met zijn maieutiek. Socrates beweert dat elke mens de antwoorden weet en dat een meester door de juiste vragen te stellen **de waarheid** doet geboren worden. (de maieutiek is letterlijk: de kunde van de vroedvrouw). God doet daar niet aan mee, maar belooft wel mee te gaan. Is dat niet het voornaamste bij een *mission impossible*? **Geen vrijblijvende, onpersoonlijke antwoorden op vragen in de bijbel maar een belofte van bondgenootschap.**

CREATIEF DENKEN AVANT LA LETTRE

Merkwaardig is ook hoe Jezus omgaat met de vragen die hem gesteld worden om hem op de proef te stellen. In deze vijandige confrontatie antwoordt Jezus vaak met een **parabel of gelijkenis**. Heel bekend is de aanhef van de parabel met de gekwetste man:

Luc 10, 25

*Daar trad een wetgeleerde naar voren
om Jezus op de proef te stellen.*

*Hij zei: "Meester, wat moet ik doen
Om het eeuwig leven te verwerven?"*



26 Jezus sprak tot hem:
"Wat staat er geschreven in de wet?
Hoe leest ge daar?"

27 Hij gaf hem ten antwoord:
"Gij zult de Heer uw God beminnen
Met heel uw hart, met heel uw ziel,
Met al uw krachten en heel uw verstand;
En uw naaste als uzelf."

28 Jezus zei: "Uw antwoord is juist,
Doe dat en ge zult leven."

29 Maar omdat hij zijn vraag wilde verantwoorden,
Sprak hij tot Jezus:
"En wie is dan mijn naaste?"

30 Nu nam Jezus weer het woord en zei:
"Eens valt iemand, die op weg is
Van Jeruzalem naar Jericho
In de handen van de rovers..."

Nog sterker is de vraag over de overspelige vrouw:

Joh 8, 3
Toen brachten Farizeeën en Schriftgeleerden
Hem een vrouw die op overspel betrappt was.
Zij plaatsten haar in het midden.
4 En zeiden tot Hem:
"Meester, deze vrouw is op heterdaad betrappt
Terwijl ze overspel bedreef.
5 Nu heeft Mozes ons in de wet bevolen zulke vrouwen te stenigen;
Maar Gij, wat zegt gij daarvan?"
6 Dit bedoelden ze als een strikvraag
In de hoop hem ergens te kunnen beschuldigen.

Hier is de lange stilte het antwoord.

Na aandringen zegt Jezus: "Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen."

Weer meer dan een half uur stilte, totdat één iemand de kring verlaat zonder een steen te werpen.

Jezus weigert in te gaan in A of B denken, in zwart of wit. Hij keert de situatie volledig om door een nieuwe vraag of een metafoor als antwoord. Op die manier is hij één van de grootste creatieve denkers van zijn tijd. Het out-of-the-box principe is geen uitvinding van deze tijd, maar heeft zijn wortels diep in onze eigen traditie.

DE KIJK VAN DE KUNSTENAAR EEN SCHOMMEL?

Pieter Verbeke: "De schommel symboliseert de beweging tussen vraag en antwoord. Die korte (of lange) tijd dat je zweeft tussen beide. Het brengt rust teweeg, rust die je de tijd geeft om onder begeleiding van muziek of stilte naar een vraag of antwoord toe te bewegen. Het zitvlak is dan ook een eilandje, tussen andere eilandjes. Soms moet je eens alleen en afgesloten zijn om echt een antwoord te ontdekken. Het weekt ook de nostalgie los. Naar de schommel in de tuin of het park. Toen het allemaal nog veel simpeler was. Naar die tijd van ontdekken en vragen."

DE KIJK VAN DE KUNSTENAAR EEN SCHRIJFTAFEL?

Pieter Verbeke: "De schrijftafel is een uitvergroott gastenboek waar mensen kunnen schrijven over hun ervaring met de installatie of eender wat ze kwijt willen. Of antwoorden geven op vragen die anderen geschreven hebben. Tekeningen maken. De beschreven rol papier die na de tentoonstelling overblijft, is dan weer een nieuw werk. Een "geschrift" geschreven door de mensen van rondom de kerk en van overal ter wereld. Een collectie van eindeloos veel vragen en antwoorden van wie we maar een glimp van hun verhaal te zien krijgen."

SPEELRUIMTE - TUSSEN VRAAG EN ANTWOORD

is een initiatief van YOT vzw, het labo voor levensbeschouwing, verbonden met de H.-Magdalenakerk in Brugge. Elke zomer stelt YOT een project voor op het snijpunt van erfgoed, kunst en spiritualiteit. Dit project kwam tot stand dankzij een samenwerking tussen YOT en illustrator Pieter Verbeke. Met dank aan de vele vrijwilligers.

Sta je te popelen om iets kleins terug te doen?

Je kan je bijdrage kwijt in onze geldcollector. We zijn je eeuwig dankbaar!

Meer info over YOT vzw vind je aan de infowand (achteraan) of op www.yot.be – info@yot.be – 050/33.68.18

Heilige Magdalenakerk – Brugge

van 27 juni t.e.m. 30 september
elke dag van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur
niet op zondagochtend
vrije toegang

meer informatie: www.yot.be